

Dorohoi, 25 aprilie 1920. Sergentul Ștefan I. Ciopron, flancat de doi camarazi

JERTFĂ DE SÂNGE PENTRU FĂURIREA ROMÂNIEI MARI. O PAGINĂ LUMINOASĂ DIN VIAȚA EPISCOPULUI DR. PARTENIE CIOPRON (1896-1980)

**Comandor (rtg) prof.
Dr. Aurel PENTELESCU¹
Drd. Ionuț-Constantin PETCU²**

Motto:

„...Pământului țării i-am dat belșug din sângele meu, vărsat pe frontul de la Oituz. În zorii zilei Sfinților Apostoli Petru și Pavel (29 iunie 1917), când altădată cântam în mănăstire la priveghe-re...”

Arhimandrit PARTENIE CIOPRON, din Memoriul de activitate, septembrie 1937

În mod firesc, de-a lungul vieții sale, îndeosebi cât a fost Vlădică al Armatei Române, în anii 1937-1948, episcopul dr. Partenie Ciopron (1896-1980) s-a mândrit cu fapta că, ostaș fiind, a fost rănit pe frontul de la Cașin-Oituz în vara anului 1917, și că la temelia României întregite în anul 1918 se află și jertfa sa de sânge, luptând cu arma în mână. În cuvântarea rostită în fața Regelui Carol al II-lea la investirea sa ca episcop al Armatei Române - ceremonia din 8 octombrie 1937, Palatul Peleş, Sinaia, episcopul dr. Partenie Ciopron a spus chiar de la început:

„Sire,

În aceste momente înălțătoare, când mă înfățișez înaintea glorio-sului Tron al României Mari, să primesc din Augusta mână a Maiestății Voastre, Regele Culturii Naționale, cărja Episcopatului armatei, întrea-ga mea ființă e stăpânită de o nespusă emoție.

Această emoție e cu atât mai puternică astăzi, cu cât amintirile scumpe - ce le păstrez cu sfințenie în suflet - îi dau o îndreptățită justificare.

Căci cine s-ar fi gândit, acum douăzeci de ani, când Maiestatea Voastră, ca Prinț de Coroană comandați, cu eroism desăvârșit, unită-țile vânătorilor de munte, în focul războiului de întregire, Veți investi, după două decenii, în această înaltă demnitate de stat și apostolică misiune, pe un ostaș de atunci, care-și vărsa sângele tineresc, alături de alți camarazi, pe frontul de la Cașin-Oituz?”³.

Încercăm în cele ce urmează să reconstruim, pe baza documen-telor din arhive și surse editate această pagină luminoasă din viața epi-scopului dr. Partenie Ciopron, care, cum s-a mai arătat, a fost episcop al Armatei Române în anii 1937-1948, iar în anii 1962-1978 a păstorit Episcopia Romanului și Hușilor, una din eparhiile mari - de la Prut până în Carpați - ale Mitropoliei Moldovei și Sucevei, de atunci.

În cei douăzeci de ani menționați (1917-1937) Vlădica Partenie Cio-pron a străbătut un drum de muncă spornică și încordată, cu reușite mari. A fost demobilizat, cu gradul de sergent, la 1 aprilie 1921. S-a

Caporalul Ștefan I. Ciopron (grupa mitraliere) rănit pe frontul de la Cașin-Oituz la 29 iunie 1917

înapoiat la Mănăstirea Slatina (azi în județul Suceava), fiind tuns în monahism la 4 iunie 1921, apoi hirotonit diacon (24 iulie 1921), iar la sfârșitul anului 1921 mutat la Iași, la Catedrala Mitropolitană, din ordinul Mitropolitului Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, care l-a luat sub oblăduirea sa pentru vocea deosebită de cântăreț bisericesc. În anii 1922-1929 a urmat Seminarul „Veniamin Costache”, cu primii doi ani într-un an, apoi Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cernăuți (1929-1933), unde și-a luat și doctoratul în teologie în anul 1936. Înainte de a trece la Domnul, în 11 noiembrie 1934, mitropolitul Pimen Georgescu l-a hirotonit preot (8 aprilie 1934), pe seama Catedralei Mitropolitane din Iași și hirotesit Arhimandrit (13 aprilie 1934), numindu-l exarh (inspector) al mănăstirilor din Eparhia Iașilor. A fost hirotonit arhiereu pe seama Episcopiei Armatei, cu titlul „Episcop de Alba Iulia” la 25 septembrie 1937, în Paraclisul Palatului Patriarhal din București⁴. Împlinise 41 de ani la 30 septembrie 1937 (st.v.).

Acest excurs, pe scurt, al drumului vieții și activității episcopului dr. Partenie Ciopron în anii 1917-1937 ne permite să descriem partea de început a vieții sale care l-a adus în fața jertfei de sânge, ca ostaș, pe frontul de la Cașin-Oituz, în anul 1917, pentru făurirea României întregite prin Marea Unire din anul 1918.

Născut la 30 septembrie (st. v.)/12 octombrie (st. n.) 1896 în satul Păltiniș, comuna Păltiniș, azi județul Botoșani, Ștefan Ciopron, botezat cu numele bunicului dinspre tată, era fiul lui Ion și al Anei (născută Gherman) Ciopron, țărani gospodari în acel sat din apropierea Prutului, pe malul drept. Era al treilea născut și al doilea în viață după fratele Ion Ciopron, urmat de frații Constantin, Vasile, Gheorghe și sora Maria, ajunsă maica Augustina⁵.

Copilul Ștefan Ciopron a absolvit cinci clase primare în satul natal (clădirea școlii unde a învățat există și astăzi, de la 1858) în anii 1903-1908, după care a urmat școala de cântăreți bisericești de la Mănăstirea Gorovei, de unde a ajuns la Slatina. În anul 1934 când arhimandritul Partenie Ciopron a fost desemnat exarh al mănăstirilor din Eparhia Mitropoliei Moldovei, starețul Mănăstirii Cetățuia - Iași și director fondator al revistei lunare „Viața Monahală” (1933-1934), arhimandritul Theodosie Bonteanu a scris și tipărit cea dintâi biografie publică a celui care va deveni Episcopul Dr. Partenie Ciopron. Redăm câteva extrase, astfel:

„Prea cuviosul arhimandrit Partenie, licențiat în teologie de la Cernăuți, în vârstă de 38 ani, este un fiu vrednic al mănăstirii și un călugăr convins (subl. n.). Prea Cuvioșia Sa s-a născut în 1896 în comuna Păltiniș, jud. Dorohoi. Școala primară a terminat-o în satul natal, după care părinții l-au înscris în școala

de cântăreți bisericești din Sfânta Mănăstire Gorovei, de unde a plecat la Slatina. Acolo, în mediul acela plin de misticism și poezie a Slatinei, micul școlar Ștefan a simțit pentru prima oară chemarea sa de Sus pentru a-și sacrifica viața bisericii și mănăstirii, slujind lui Dumnezeu”⁶.

„A fost îmbrăcat frate, slujind ca ucenic la cel mai venerabil din duhovnicii Mănăstirii Slatina, adormit în Domnul anul trecut⁷. A suferit și îndurat în mănăstire ca ascultător și ca încercător al vieții duhovnicești toate greutățile vieții singuratice, cu gândul mângâindu-se că într-o zi va veni în fața Sfântului jertfelnic depunându-și ca o jertfă și prinos viața sa, devenind călugăr. Dar această dorință a trebuit să și-o poarte mult timp în suflet deoarece timpul de a intra în militarie venise. Trebuia să slujească mai întâi Împăratului pământesc și numai după această slujbă să fie primit a sluji și Împăratului ceresc. Vremea războiului îl găsește soldat”⁸.

Chemarea sub arme a venit firesc, la împlinirea vârstei de 20 ani, întrucât tânărul Ștefan Ciopron nu era călugăr, doar frate, vițuitor al Mănăstirii Slatina, înscris în registrele mănăstirii din anul 1913, ocupând ascultarea de cântăreț și copist la cancelaria mănăstirii. A satisfăcut stagiul militar obligatoriu, luptând pe front, cu Regimentul 29 Infanterie din Dorohoi, unde a fost încorporat la 1 noiembrie 1916. Potrivit fișei de evidență aflată în Arhivele Militare Române (Unitatea Militară 02405 Pitești), la 15 februarie 1917 a fost trimis la Centrul de Instrucție din Roman pentru a urma școala de caporali (specializarea: mitraliere), fiind înaintat caporal la 15 mai 1917. În perioada 15 mai 1917-21 februarie 1918, deci timp de peste 9 luni calendaristice, a fost pe front cu Regimentul 29 Infanterie, când, con-

CENTENARUL ROMÂNIEI MARI

form Ordinului de Zi nr. 1328 din 21 februarie 1918 s-a înapoiat rănit. A fost avansat sergent la 22 aprilie 1918. Pentru ca la 13 iulie 1918 să fie mutat din Regimentul 29 Infanterie Dorohoi la Compania de Jandarmi Botoșani, iar la 1 octombrie 1919 este mutat la Compania Depozit a Regimentului 4 Jandarmi Botoșani, de unde a fost demobilizat și trecut în completare la 1 aprilie 1921. Așadar, sub arme, de la 1 noiembrie 1916 la 1 aprilie 1921, adică aproape 5 ani, din care 9 luni și jumătate pe front și rănit⁹.

În Memoriul de activitate, datat septembrie 1937, arhimandritul dr. Partenie Ciopron relatează: „De la strana Sfintei Mănăstiri Slatina, acolo unde căutam să psalmodiez cele mai alese melodii bisericesti, de lângă mormântul marelui Veniamin Costache, țara m-a chemat, la vârsta fragedă de 20 ani, sub drapel, în octombrie 1916, ca să contribuie cu prețul vieții mele la făurirea idealului visat de veacuri: întregirea neamului sub sceptrul monarhiei noastre. Situația era peste măsură de grea. Trei sferturi din teritoriul țării era cotoplit de dușmani”¹⁰.

Potrivit documentelor din arhivele militare, îndeosebi Jurnalele de operații ale diverselor structuri operative, Regimentul 29 Infanterie, la decretarea mobilizării în noaptea de 14/15 august 1916, de Sfânta Maria Mare, se afla în garnizoana Dorohoi. Pentru ca la 20 august 1916 să fie gata de plecare pe zona de concentrare. A acționat pe frontul din Transilvania. La data respectivă Regimentul 29 Infanterie Dorohoi avea ca efective: 61 ofițeri, 3.447 trupă, 410 cai, 86 trăsuri. Era organizat pe 3 batalioane, fiecare batalion cu 4 companii, iar la Batalionul III se adăuga o Companie de mitraliere, cu 3 secții. Regimentul era comandat de colonelul Ioan Pașca, ofițer activ; medic – căpitan Ioan Moga, ofițer de rezervă; preot de armată – Ioan Danalache. Patronul Regimentului: Sfântul Nicolae¹¹.

La începutul lunii decembrie 1916 batalioanele Regimentului 29 Infanterie erau dislocate în zona Cernica – Cașin și au fost supuse reorganizării și refacerii cu sprijinul Misiunii Militare Franceze. Pentru ca la 23 aprilie 1917 să fie deja pe front, în zona Cașin, în componența Diviziei 8 Infanterie. Regimentul era compus din 3 batalioane, iar fiecare batalion dispunea de o companie mitraliere. Efectivele, la acea dată erau: 60 ofițeri, 2.547 trupă, 492 cai și 104 trăsuri¹². Regimentul 29 Infanterie făcea parte din Brigada 16 Infanterie, Divizia 8 Infanterie, Corpul 4 Armată, Armata a 2-a Română (comandant: generalul Alexandru Averescu).

La 23 aprilie 1917 dispozitivul de luptă al Regimentului 29 Infanterie era sud Mănăstirea Cașin, cu Batalionul 2 în contact cu inamicul pe

Dealul Cârpeniș, în dreapta pâraul Cașin, pe direcția cotei 506, spre Plaiul Zaglov și Culmea Țepeii, ocupate de inamic, inclusiv cota 506. Batalionul 1 se afla dislocat pe Dealul Cârpeniș, în spatele Batalionului 2, ca rezervă de schimb. Batalionul 3 era dislocat la cota 513 Dealul Arșiței, în stângă pâraului Haloșul Mare și Dealul Fetișoara, flancat stânga de Batalioanele 2 și 3 ale Regimentului 13 Infanterie. Alte forțe, inclusiv regimentele de artilerie de câmp erau dislocate pe cele două sectoare ale Diviziei 8 Infanterie: a) sectorul Cașin, incluzând Mănăstirea Cașin, pâraul Cașin, dealurile Cârpeniș, Arșiței, Putnei; b) sectorul Haloșul Mare¹³.

Când, la 13 iunie 1917, caporalul Ștefan Ciopron, împreună cu camarazii săi militari, gradați, au venit de la Centrul de Instrucție al Armatei a 2-a de la Roman, Regimentul 29 Infanterie era deja în dispozitivul de luptă arătat, în contact cu inamicul, fără acțiuni militare, care vor fi declanșate abia la 9 iulie 1917, conform Jurnalului de operații al Diviziei 8 Infanterie, pe întregul front. Au fost efectuate, în zilele ce au urmat, mai multe incursiuni ale trupelor române din Divizia 8 Infanterie în zonele ocupate de inamic, după o bună pregătire de artilerie, de fiecare dată. Tirul de baraj inamic a fost mereu foarte violent, plutoanele de incursiune fiind nevoite să se retragă, cu pierderi (morți, răniți) importante. Sub data de 12 iulie 1917 (29 iunie 1917, st. v.) Jurnalul de operații al Regimentului 29 Infanterie arată că incursiunea din sectorul Cașin, condusă de locotenentul Ilie Dimitriu, comandantul Companiei 7, cu două plutoane a înaintat până aproape de cota 506 (Dealul Cârpeniș), ocupată de inamic, care a început o acțiune foarte violentă cu focuri, nemaiputându-se înainta. S-a dat ordin de retragere, sub protecția barajului de artilerie a trupelor române. În Jurnalul de operații se preciza: „La ora 20:30, plutoanele sunt complet retrase la rezervă pe Dealul Țugui. Pierderi: 1 caporal și 1 sergent – morți; răniți – 1 sergent, 3 caporali, 8 soldați”¹⁴. Total pierderi: 14 oameni.

În mod cert, între cei trei caporali răniți a fost și caporalul Ștefan Ciopron. Împrejurarea descrisă în Memoriul de activitate, datat septembrie 1937, cu precizarea datei de 29 iunie 1917 (st.v.), este confirmată de documentele din arhive. Arhimandritul dr. Partenie Ciopron preciza: „În zorii zilei Sfinților Apostoli Petru și Pavel (29 iunie 1917), când altădată cântam în mănăstire la priveghere, un glonț dușman m-a rănit greu. Ore întregi am stat între viață și moarte, uitat între grămezile de cadavre. Cine se mai putea interesa de cei căzuți, când preocuparea de căpetenie era apărarea frontului cu orice sacrificii. Când mi-am recăpătat conștiința, în cumplite dureri fizice mi-am dat

seama cât de puțin contează viața unui om în asemenea împrejurări tragice¹⁵. Și încă: „Dar Bunul Dumnezeu m-a scăpat cu viață ca să-L slujesc mai departe, iar pământului țării i-am dat belșug din sângele meu, vărsat pe frontul de la Oituz”¹⁶. Adăuga imediat: „N-am uitat însă promisiunea făcută la plecarea pe front (către obștea Mănăstirii Slatina, n.n.) că, dacă voi scăpa cu viață, voi intra în monahism, consacrându-mă vieții călugărești; dimpotrivă, la fiecare moment de pericol (pe front, n.n.) ziceam: «Doamne, dacă scap cu zile, Ție îți voi sacrifica restul vieții mele»”¹⁷.

A fost rănit grav la brațul drept. O fotografie ce i s-a făcut în mod obligatoriu în spital, cu scopul de a indica partea vătămată a corpului, îl arată pe tânărul Ștefan Ciopron bandajat la antebrațul drept și la cot. Cât privește infernul luptei de la cota 506, Dealul Cărpeniș, aflată sub ocupație inamică, în dimineața zilei de 29 iunie/12 iulie 1917, brancardierii și-au făcut datoria în cursul acelei zile, după încetarea barajului de foc inamic și a tragerilor artileriei amice, în timpul retragerii.

Mărturisirea fostului caporal Ștefan Ciopron rămâne impresionantă, astfel: „În acest timp de cumplită restriște, bătrânii monahi de la metania mea (Mănăstirea Slatina, n.n.) se rugau pentru tânărul frate trimis pe front. Ba, starețul a avut grija de mi-a făcut și pomenerile pentru răposați, căci timp de câteva luni neavând nicio știre de la mine, mă sosomea trecut în lumea dreptilor. Ce contează un biet ostaș în timp de război, își dă bine seama orișicine”. Și continua imediat: „În consecință, am purtat pe umeri situația și astfel, bandajat sumar, am luat drumul spre un spital din spațele frontului. Chin și durere, speranțe și rugăciune către Dumnezeu. Am trecut prin mai multe spitale (Onești, Bacău, Dorohoi, Iași), și

în cele din urmă am fost repartizat la spitalul din Târgu Frumos, târg cu nume atât de ilustru în care mizeria abundă și azi (anul 1937, n.n.) până la refuz. Aici, pe un pat comun acoperit cu paie, am fost sortit să aștept vindecarea. Eram mulțumit, căci un călugăr – așa cum mă socoteam de pe atunci – trebuie să fie totdeauna mulțumit. Confort prea bun nu era nici la mănăstire, căci așa cere pravila”¹⁸.

În spitalul de la Târgu Frumos, în iarna 1917/1918 s-a petrecut o întâmplare demnă de a fi înscrisă în Pateric: „Într-un târziu – mărturisește arhimandritul dr. Partenie Ciopron în citatul Memoriu de activitate, datat septembrie 1937 –, am putut vesti pe starețul meu unde mă aflu”. Pentru a consemna imediat: „Nu am putere de a zugrăvi momentul când, din îndepărtata mănăstire, pe un ger și un viscol năpraznic, starețul, cu o traistă în spate, își căuta ucenicul anonim prin bărcile pline de bolnavi. Întrevederea mea cu el a fost emoționantă până la lacrimi. «Iată, iubitul meu ucenic – mi-a zis el –, Dumnezeu te-a încercat pentru a vedea cât ești de tare în credință. De te vei vindeca, să vii iarăși în mănăstire, să nu te duci în lume». Asigurările mele că îi voi urma sfatul, i-au luminat fața. Și de aceea, la 2-3 săptămâni, el venea iarăși cale îndelungată, pe jos, ca să-și vadă ucenicul”. Adaugă concluziv: „Cât de frumoasă și de neuitat mi-a rămas pentru totdeauna această pildă de dragoste creștină”¹⁹.

La acea dată, stareț al Mănăstirii Slatina era protosinghelul Vasian Bucovineanu, stareț în anii 1914-1919 al acelei mănăstiri, cu metania la Schitul Cozancea, județul Botoșani²⁰, om încă tânăr, în putere, sub cincizeci de ani, capabil să înfrunte iarna geroasă de la cumpana anilor 1917/1918. Precizăm că protosinghelul Gherontie Negruț, născut la 23 aprilie

1861, duhovnicul fratelui Ștefan Ciopron, în anul 1918 urma să împlinească 57 ani, vițuitor al Mănăstirii Slatina de la 19 ani, cum s-a mai arătat, fapt ce exclude prezența sa în căutarea ucenicului prin bărcile pline de bolnavi...

În amintitul Memoriu de activitate, datat septembrie 1937, arhimandritul dr. Partenie Ciopron relatează în continuare: „După cinci luni de suferință din cauza rănilor primite, la care s-a mai adăos și tifosul exantematic (subl. n.), m-am refăcut complet. Era în primăvara anului 1918. Țara sângera. Din cauza strămtorii, s-a făcut armistițiul (la Focșani, în 9 decembrie 1917, între România și Puterile Centrale, ca urmare a armistițiului ruso-german de la Brest-Litovsk din 5 decembrie 1917, n.n.) și apoi pacea de la Buftea (la 10 februarie 1918, dintre România și Puterile Centrale, n.n.), care însemna sugrumarea țării (vezi Tratatul de Pace de la București din 7 mai 1918, neratificat de Regele Ferdinand I, n.n.). M-am întors iarăși în regiment (21 februarie 1918, venit rănit, O.Z. 1328 – cf. Certificat C/5019 din 18.10.1996, emis de U.M. 02405 Pitești, n.n.), unde în toamna aceleiași an s-a decretat din nou mobilizarea (10 noiembrie 1918, n.n.). Divizia a 8-a, din care făcea parte regimentul meu avea menirea să apere frontul din Bucovina. Mi-am îndeplinit și de data aceasta datoria cu aceeași conștiinciozitate ca și mai înainte. În cele din urmă, am fost repartizat la biroul mobilizării și apoi detașat pe la diferite unități militare până la 1 aprilie 1921, când am fost demobilizat”²¹.

Înapoierea la Mănăstirea Slatina, la sfârșitul lunii aprilie 1921, a fratelui Ștefan Ciopron, după o absență de aproape cinci ani, a fost un fapt firesc, o datorie morală în grad înalt. Afirmă, fără nicio rețineră: „Viața petrecută în

CENTENARUL ROMÂNIEI MARI

duhovnicie (în anii de dinaintea plecării în armată, n.n.) și promisiunea solemnă făcută în ceasuri grele că voi sluji lui Dumnezeu în curățenie, m-au îndemnat să mă reîntorc la locul de unde am plecat, la Mănăstirea Slatina²².

Cum la 4 iunie 1921, fratele Ștefan Ciopron a fost tuns în monahism, primind numele de Partenie, prin grija ieromonahului Meftodie Rădulescu, starețul Mănăstirii Slatina, acest sfânt lăcaș îi va deveni mănăstirea de metanie, unde va reveni mereu cum revii la casa părintească și cu mândria de a fi dat jertfă de sânge pentru făurirea României Mari. Avea să spună cuvintele emblematice: „Oricâte fapte însemnate voi săvârși în restul vieții și oricât de folositor îmi va fi dat să fiu societății, nu le pot socoti la un nivel mai ridicat, și nu-mi vor aduce atâta mângâiere și mulțumire sufletească, cum a fost modesta mea contribuție în timpul Războiului pentru Întregirea Neamului. Căci sângele vărsat pentru țară nu poate fi răsplătit prin nicio recompensă omenească și nu poate fi comparat cu niciun alt sacrificiu, de orice natură ar fi el²³”.

Cu adevărat, fratele Ștefan Ciopron trăise o pagină luminoasă din cartea vieții ce urma să devină episcopul dr. Partenie Ciopron. O pagină luminoasă și pentru istoria Neamului Românesc.

BLOOD SACRIFICE FOR MAKING THE GREAT ROMANIA. A LUMINOUS PAGE FROM BISHOP PARTENIE CIOPRON, PH.D., LIFE

Bishop Partenie Ciopron, Ph.D., (1896-1980) participated at the First World War as a soldier, so he brought his contribution at the making of Great Romania. In the battles from Cașin-Oituz front in the summer of 1917 he was wounded.

Keywords: Partenie Ciopron, 1917/1918, King Carol II, Slatina Monastery, Cașin-Oituz front

NOTE

1 Comisia Română de Istorie Militară.

2 Institutul Teologic Ecumenic-Patristic „Sfântul Nicola”, Bari, Italia.

3 „Monitorul Oficial. Partea I”, anul 105, nr. 237, 13 octombrie 1937, p. 8326 apud Aurel Pentelescu, Ionuț-Constantin Petcu, Episcopii Armatei Române. Biografii, Documente (1921-1948), București, Editura Militară, 2016, p. 224.

4 Vezi Mircea Păcurariu, Dicționarul teologilor români, ediția a doua,

București, Editura Enciclopedică, 2002, p. 101 (fișa Ciopron Partenie); vezi și Aurel Pentelescu, Ionuț-Constantin Petcu, Pro memoria: 120 ani de la nașterea Episcopului Dr. Partenie Ciopron (1896-2016), în „Misiunea”, Anul II, nr. 1 (3), 2016, p. 10. / 5 Ibidem.

6 Arhimandrit Theodosie Bonteanu, Înființarea postului de Exarh al Mănăstirilor din Eparhia Mitropoliei Moldovei, în „Viața Monahală”, Anul II (1934), nr. 2 (aprilie), pp. 59-60.

7 Este vorba de protosinghelul Gherontie Negruț (1861-1933), prezent în Mănăstirea Slatina de la 19 ani. În anii 1925-1933 a fost duhovnic la Schitul Almaș, de maici, care depindea de Mănăstirea Văratec, județul Neamț. În Necrolog, tipărit în „Viața Monahală”, Anul I (1933), nr. 8 (octombrie), pp. 219-220, arhidiaconul Partenie Ciopron a scris: „L-am cunoscut încă acum 20 de ani (1913, n.n.). A fost un suflet bun și ales. Un călugăr blând și extrem de modest. Nu mi s-a întâmplat să văd un călugăr înconjurat de atâta smerenie, cum era răposatul. Foarte înțelept în sfaturile ce le da fiilor săi duhovnicești și îndeosebi călugărilor tineri. Măsurat la vorbă, sever în executarea serviciului divin. Nu lăsa nicio iotă din cele ce prevedea tipicul bisericesc. Greu putea să-i cunoască cineva sufletul său. În aparență cam ursuz, puțin sociabil, puțin comunicativ, însă în fond de o bunătate rară”.

8 Arhimandrit Theodosie Bonteanu, op. cit., p. 59.

9 Date conform Certificat nr. C/5019 din 18 octombrie 1996, emis de Ministerul Apărării Naționale, U.M. 02405 Pitești.

10 Arhiva Sfântului Sinod (ASS), fond Arhieriei, dosar nr. 39/1937, ff. 9-10. Osemintele mitropolitului Veniamin Costache (1768-1846) au fost strămutate în Catedrala Mitropolitană din Iași, ctitoria sa, inițiată în anul 1833, după refacerea acesteia la sfârșitul secolului al XIX-lea de către mitropolitul Iosif Naniescu (1818-1902).

11 Arhivele Militare Române (AMR), fond 1050, dosar nr. 5 (Jurnal de operații - sigla JO), f. 1.

12 Ibidem, f. 44./ 13 AMR, fond 514 (Divizia 8 Infanterie), dosar nr. 3 (JO), f. 61bis (Dispozitivul Diviziei 8 Infanterie la 12 iulie 1917, schița).

14 Ibidem, f. 59.

15 ASS, fond Arhieriei, dosar nr. 39/1937, f. 10.

16 Ibidem./ 17 Ibidem.

18 Ibidem, f. 11./ 19 Ibidem.

20 Ștefan-Emanuel Nuțu, Mănăstirea Slatina. Monografie, Suceava, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, 2004, p. 29.

21 ASS, fond Arhieriei, dosar nr. 39/1937, f. 12.

22 Ibidem./23 Ibidem.